

ABSTRAKT

Europeizace trestního práva hmotného

Petra Meinlová

Tato diplomová práce se zaměřuje na vývoj policejní a soudní spolupráce v trestních věcech v Evropské unii a na europeizaci konkrétních skutkových podstat trestných činů. Práce se skládá ze čtyř kapitol.

Úvodní kapitola obsahuje základní terminologii, charakteristiku Evropské unie a jejích pravomocí, definuje evropské právo a hlavní právní instrumenty dopadající na trestní právo, poslední část se věnuje pojmu europeizace trestního práva.

Druhá kapitola se zaměřuje na vysvětlení pojmů policejní a justiční spolupráce v trestních věcech. Spolupráce v trestních věcech je velmi problematická ve vztahu ke státní suverenitě, ve druhé části této kapitoly jsou nastíněny hlavní znaky tohoto vztahu.

V kapitole třetí je popsán vývojový proces, prostřednictvím kterého získává Evropská unie kompetence v oblasti trestního práva. Spolupráce v trestních věcech je relativně novým směrem evropské integrace. Původním účelem evropské integrace byla ekonomická spolupráce s cílem vytvořit jednotný vnitřní trh, zakládající smlouvy Evropských společenství neobsahovaly odkaz na trestní právo. Myšlenka „Evropského soudního prostoru“ byla poprvé představena v 70. letech 20. století. Do roku 1993 bylo trestní právo součástí mezivládní spolupráce uskutečňované mimo rámec zakládajících smluv. V roce 1993 vstoupila v platnost Smlouva o Evropské unii, která založila Evropskou unii s tří pilířovou strukturou. Třetí pilíř zahrnoval „Spolupráci v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí.“ SEU byla výrazně pozměněna Amsterdamskou smlouvou v roce 1999 a původní část třetího pilíře byla přejmenována na „Policejní a soudní spolupráci v trestních věcech.“ Byl vytyčen nový cíl „vytvářet a rozvíjet Unii jako prostor svobody, bezpečnosti a spravedlnosti.“ Poslední novela Smlouvy o založení Evropských společenství a Smlouvy o Evropské unii byla uskutečněna Lisabonskou smlouvou v roce 2009. Prvně uvedená smlouva je přejmenována na Smlouvu o fungování Evropské unie. Hlavní změnou je zrušení tří pilířové struktury EU

a zavedení tzv. nadnárodní metody, která byla charakteristická pouze pro bývalý první pilíř EU. Analýza Lisabonské smlouvy shrnuje principy spolupráce v trestních věcech po roce 2009 s ohledem na sbližování předpisů trestního práva hmotného.

Čtvrtá kapitola se týká problematiky harmonizace skutkových podstat trestných činů účasti na organizovaném zločinu, terorismu a harmonizace ochrany finančních zájmů Evropské unie v kontextu mezinárodního, evropského a českého práva.

V závěru práce je nastolena otázka, zda je do budoucna reálné vytvoření „evropského trestního práva.“